

DOI:10.33617/2522-9680-2019-2-57
УДК 631.525: 580.006: 477.20

ІНТРОДУКЦІЯ *GERANIUM SANGUINEUM* L.

- В. О. Меньшова, к. біол. н., ст. наук. співроб.
В. І. Березкіна, к. біол. н., ст. наук. співроб.
- *Ботанічний сад ім. акад. О.В. Фоміна ННЦ «Інститут біології та медицини»
Національного університету ім. Тараса Шевченка, м. Київ*

Актуальним питанням сьогодення є вивчення перспективних лікарських рослин, сировина яких необхідна для створення лікарських засобів.

Метою наших досліджень є вивчення біологічних особливостей *Geranium sanguineum* L. при інтродукції.

Geranium sanguineum L. (*Geraniaceae*) – цінна декоративна, лікарська рослина. Росте в лісах, по чагарниках у лісових та лісостепових районах та Гірському Криму, зрідка – в Степу України. *G. sanguineum* – багаторічна трав'яниста рослина із великим розгалуженим кореневищем 5-8 мм в діаметрі, яке росте 7-11 років, досягає в довжину 7,5 – 10 см, вузлувате, світло-рожевого забарвлення. На кореневищі розміщені сплячі бруньки від 26 до 70. Стебла висхідні 25-50 см заввишки. Стебло та листки вкриті волосками. Черешкові листки мають округло-нірковидну форму, п'яти-семироздільні, зеленого кольору, восени – червонуватого. Вегетація рослин в Ботанічному саду починається у першій декаді квітня, цвітіння – з травня по жовтень при відсутності заморозків. На довгих квітконосах розміщені 1 або 2 квітки, забарвлені в пурпурово-рожевий колір. Квітки правильні, двостатеві, п'ятипелюсткові, пелюстки досягають 0,14-0,20 см. Плодоносить з липня по серпень. Плід сухий, розпадається на 5 однонасінних часток.

Маса 1000 насінин – 2,5-3,0 г. Лабораторна схожість насіння *G. sanguineum* становить 85,7 %, ґрунтова – 70 %. Насіння проростає від 9 до 70 днів. В іматурний період

розвитку сянці утворюють розетку листя та формують кореневище. Цвітіння починається з другого року життя, тобто рослини переходять до генеративного періоду. У цей період утворюються додаткові корені та у 1,5-2 рази збільшуються розміри кореневища, збільшується кількість бруньок поновлення. Кількість стеблових квітконосів збільшується у 2-3 рази, кількість квіток зростає у 2-2,5 рази і досягає 80-90.

При вегетативному розмноженні *G. sanguineum* з кореневищ заготовляли живці завдовжки 3-4 см з двома-трьома бруньками. Живці під зиму висаджували у теплицю. Готовий посадковий матеріал, вирощений у теплиці, переносили у гряди у травні. Інтенсивний розвиток кореневища розпочинається з другого року життя клонових рослин. В умовах культури кореневище у *G. sanguineum* значно перевищує у розмірах подібне у природі. З кожним роком відбувається збільшення генеративних пагонів, квіток, розеткових листків, наростання кореневища. Кількість бруньок відновлення до кінця вегетації досягає 3-4 на одну рослину. Вегетативне розмноження у порівнянні із насіннєвим дозволяє скоротити терміни вирощування сировини *G. sanguineum*.

Як показали наші дослідження, *G. sanguineum* добре зростає на сонячних і напівзатінених місцях при достатньому поливі. Встановлено, що усі досліджувані рослини *G. sanguineum* в умовах культури добре розвиваються, цвітуть та плодоносять.

DOI:10.33617/2522-9680-2019-2-57
УДК 378.147

ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ПРЕПОДАВАНИЯ В ТЕХНИЧЕСКОМ УНИВЕРСИТЕТЕ

- ¹ И. В. Пушина, к. пед. н., доц. каф. физ. терап. и эрготерап.
- ¹ Ю. А. Маляренко, к. мед. н., доц. каф. физ. терап. и эрготерап.
- ¹ А. А. Ковалева, препод. каф. физ. терап. и эрготерап.
- ² О. В. Ковалева, к. мед. н., доц. каф. внутр. болезн. общей практ. семейн. мед. мед. реабилит. профпатол.
- ¹ *Запорожская Политехника*
² *ГУ «ЗМАПО МОЗ Украины», г. Запорожье*